

## **Abstrakt:**

Tato práce vyhodnocuje čtyři sezóny archeologického výzkumu plochy, spojované s bitvou u Lipan 30. května 1434. Terénní výzkum využíval metodiku archeologie bojišť, uplatňovanou v ČR a v zahraničí nejčastěji pro výzkum konfliktů z raného novověku. Terénní fázi předcházela analýza písemných a ikonografických pramenů, vztahujících se k bitvě u Lipan a vojenství z období husitských válek a studium historického vývoje terénu. Systematická detektorová prospekce provázená zaměřováním nálezů souřadnicovou metodou GPS přinesla zhruba čtyři desítky nálezů, které s událostí přímo nebo chronologicky souvisejí. Jedná se o drobná militaria (hroty střel do kuší, projektily do palných zbraní, fragmenty ostruh), soubor doplňují drobné mince a předměty osobní výbavy. Nálezy naznačují vzájemnou prostorovou souvislost a poukazují na některá místa v terénu, která byla dějištěm vojenských aktivit v různých fázích střetu. Nepodařilo se lokalizovat plochu vozového tábora kališnicko-utrakvistické koalice, ústupové trasy poražených radikálů ani místa, kde byli padlí z bitvy pohřbeni. Problém pro terénní průzkum představovaly především antropogenní změny na sekundárním charakteru krajiny, které nejčastěji souvisely s vývojem zemědělství po roce 1948. Pro archeologický kontext mělo toto ovlivnění větší dopad než aktivity amatérských detektorářů. Výzkum rovněž přinesl archeologické doklady aktivit v době bronzové, laténské, římské, v období stěhování národů a starší době hradištní. Projekt garantovaný NPÚ bude v oblasti Lipan pokračovat v příštích letech a zaměří se na verifikaci dosavadních závěrů a průzkum dosud nezahrnutých částí plochy.